

Food for thought: De gezonde voedselomgeving

Frieze
Preventie
Aanpak

Mariëlle Bleeker

*Programmaleider Nuchter over Gewicht
Regiocoördinator JOGG Fryslân*

M: 06-23537892

E: m.bleeker@ggdfryslan.nl

Petra Kühr

*Projectcoördinator Gezonde Omgeving
JOGG*

M: 06-82072536

E: petra.kuhr@jogg.nl

Friese proeverij

- Voorgerecht:

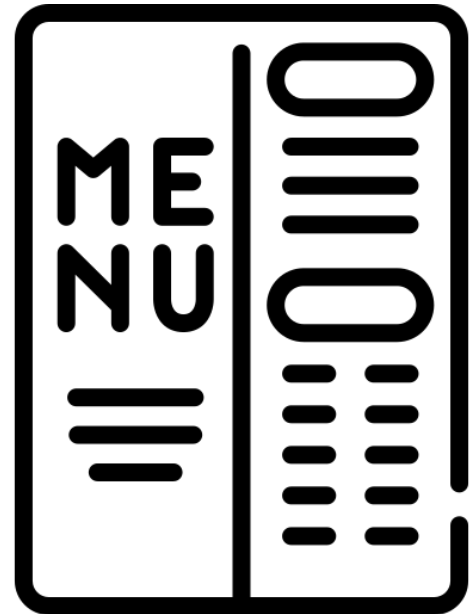
Salade van stellingen met een pittige bite, geserveerd met discussies en context

- Hoofdgerecht:

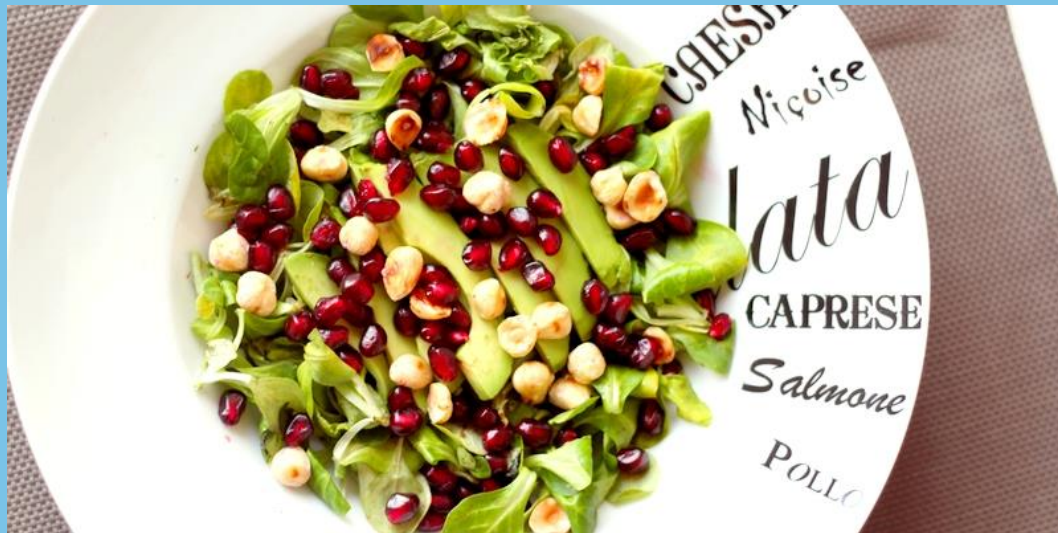
Huisgemaakte soep van diverse inspirerende voorbeelden

- Nagerecht:

Smoothie met gezamenlijke oplossingen en uitwisseling

Voorgerecht

De ongezonde samenleving

= de realiteit

<https://www.youtube.com/watch?v=EgRzuhWzlgU>

Actualiteiten

POINTER

1 december 2021

Aanbod ongezond voedsel nam in 10 jaar tijd sterk toe

DAGBLAD
NOORDEN

Zorgverzekeraars en pensioenfondsen steken miljarden in fastfoodketens als McDonald's, KFC en Burger King: 'We moeten toch ergens in beleggen'

NOS NIEUWS • BINNENLAND • WOENSDAG, 19:25

NOS Scholen worstelen met gezonde schoolkantines

LevensmiddelenKrant

NEWS FORMULES ONDERNEMERS FAIRWANTEN NIEUWETAAL BUITENLAND INNOVATIE&ACTIES ANIMAS EVEN

8 oktober 2022 | Door Geert van Oortburg
Superlijst Gezondheid 2022

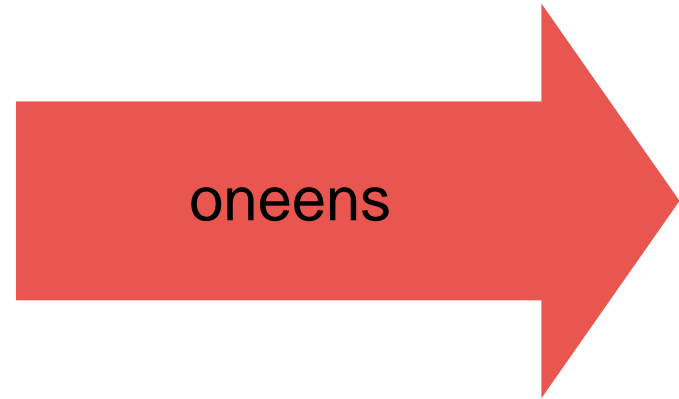
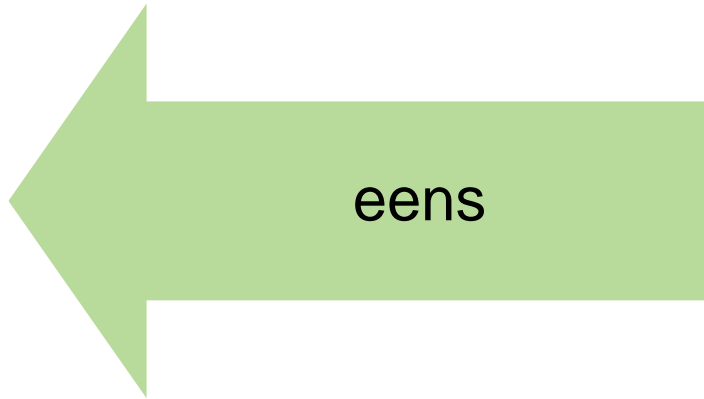
'Supermarkten doen weinig met afspraken uit Preventieakkoord'

gezonde jeugd
gezonde toekomst

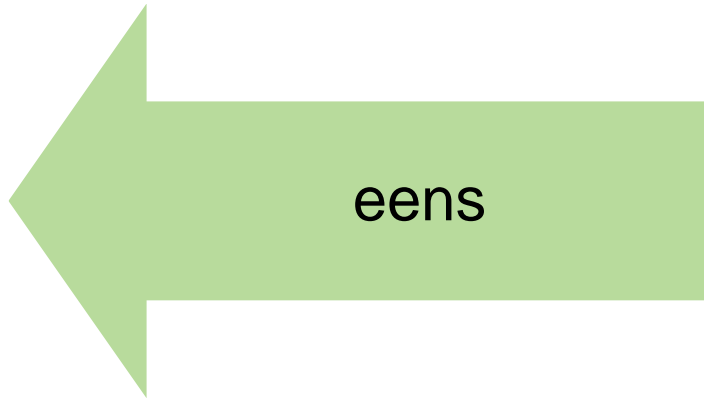
Stelling 1

De verantwoordelijkheid van de eetomgeving ligt bij de **voedselaanbieders**

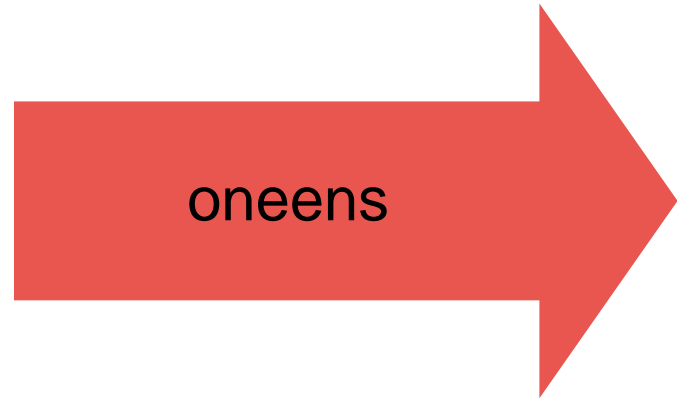
Stelling 2

De verantwoordelijkheid van de eetomgeving ligt bij de **overheid**

Stelling 3

De verantwoordelijkheid van de
eetomgeving ligt bij het **individu**

Lobby/ in gesprek met 'Den Haag' over de voedselomgeving

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
T.a.v. Staatssecretaris Blokhuis
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

Datum 21 januari 2021

Onderwerp Gezonde voedselomgeving

Geachte staatssecretaris Blokhuis, beste Paul,

Zoals u weet maken wij ons, als wethouders van de steden Amsterdam, Den Haag, Ede, Rotterdam en Utrecht, al jaren zorgen over het toenemende overgewicht en de gezondheidsimpact daarvan op onze inwoners. Niet alleen hebben wij een plicht om hier iets aan te doen op basis van internationale afspraken en de Wet publieke gezondheid, wij voelen

← naar de City Deal

Wethouders willen beter kunnen sturen op voedselomgeving

Dit gaat over de City Deal [Gezonde](#)

[en duurzame voedselomgeving](#)

18 maart 2022

In een brief aan Staatssecretaris Maarten van Ooijen van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Minister Hugo de Jonge voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening vragen acht wethouders aandacht om gemeenten meer handvatten te bieden om te kunnen sturen op een gezonde en duurzame voedselomgeving.

Almere, Amsterdam, Ede, Haariem, Rotterdam, Utrecht, Den Haag, Wageningen

Voedingscentrum, JOGG, Taskforce Korte Ketten, Flevo Campus, Ministerie van LNV, Ministerie van VWS, ministerie van BZK, Platform 31

Meld je aan voor de nieuwsbrief

Lees de volledige tekst van de City Deal Gezonde en Duurzame Voedselomgeving

Huibert de Leeuw

menten >

Kamerbrief over juridische mogelijkheden voor gezonde voedselomgeving

Kamerstuk | 04-06-2021

Staatssecretaris Blokhuis (VWS) informeert de Tweede Kamer over de verkenning naar de juridische mogelijkheden voor een gezonde voedselomgeving.

[Kamerbrief over juridische mogelijkheden voor gezonde voedselomgeving](#) (PDF | 12 pagina's | 697 kB)

Bijlagen

[Monitor Kindermarketing voor Voedingsproducten Meting 2020](#)

Rapport over in welke mate kinderen met reclame voor voedingsmiddelen in aanraking komen en in

Handvatten voor een gezonder voedselaanbod in Fryslân

Door: Joost de Bruijn | Masterstudent Biomedische Wetenschappen / Stagiar Academische Werkplaats Publieke Gezondheid | 1 juli 2022

Welk voedingspatroon is (on)gezond?

Interventievormen

- Voedselprovisie** → Het vrijblijvend aanbieden van gezond voedsel
- Prijsmanipulatie** → Het goedkoper of duurder maken van voedsel
- Educatie** → Kennis delen over gezonde voeding en bereiding
- Nudging** → Kleine veranderingen in de omgeving om gedrag te beïnvloeden

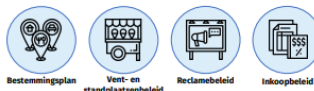
Nudging is de best toepasbare interventievorm om een gezondere voedselomgeving te bereiken. Nudging werkt door middel van veranderingen in de keuzearchitectuur in de voedselomgeving, waarbij de vrije keuze van de consument intact blijft. Voordelen zijn de lage kosten en het potentiële grote bereik.

Een meer klassiek interventieprogramma werkt het beste met een **gecombineerde aanpak** van provisie, prijsmanipulatie en educatie/ voorlichting.

(Juridische) mogelijkheden voor gemeenten

De gemeente is in Nederland wettelijk verantwoordelijk voor het bewaken en bevorderen van de volksgezondheid. Echter zijn er op dit moment (te) weinig instrumenten voor gemeenten om op grond van de volksgezondheid het aanbod van ongezond voedsel tegen te gaan.

Het is wel mogelijk voor gemeenten om via het bestemmingsplan regels te stellen op basis van **locatiegebonden redenen**. Door middel van **branchering** kunnen bepaalde typen horecazaken uit een bepaald gebied geweerd worden.

Discussie

- Naast de kwaliteit van het dieet is kwantiteit (hoeveelheid) ook van groot belang
- De volledige leefomgeving is belangrijk. Voeding is niet de enige manier om gezonder te leven. Sport en dagelijkse beweging zijn andere interventiedoelen
- Winkels en supermarkten moeten vaak nog overtuigd worden om met interventies mee te werken

Advies

- I. Zet in op nudging op de korte- en lange termijn
 - o Werk lokaal samen met voedselverstrekkers, maak contact
- II. Verstevig doelstellingen en samenwerking
 - o Meer maatregelen nodig voor NPA doelen van 2040
 - o Nieuwe doelen moeten concreet en meetbaar zijn
- III. Maak aanpassingen in lokaal beleid
 - o Lange termijn: Branchering in het bestemmingsplan
 - o Korte termijn: Vent- en standplaatsenbeleid, reclamebeleid en inkoopbeleid

Het volledige rapport is binnenkort beschikbaar op www.publiekegezondheid.nl

www.publiekegezondheid.nl

‘Handvatten voor een gezonder voedselaanbod in Fryslân’

Hoofdgerecht

Huisgemaakte soep van diverse voorbeelden

Eerste hoofdingrediënt: de schoolomgeving

Gezonde Basisschool van de Toekomst (GBT)

https://www.youtube.com/watch?v=R4jn_N5KTyg

Concept GBT

- Gemeentelijke projectgroep
 - Onderwijs
 - Ambtelijke vertegenwoordiging
 - Buurtsportcoach
 - GGD/ Gezonde School Adviseur
 - JOGG regisseur
 - Sport- en cultuurpartners
 - Overige partners
- School werkgroep:
 - Team
 - Leerlingen
 - Ouders
 - Kinderopvang
 - GGD
 - Buurtsportcoach

Verlengde schooldag

- Gezond tussendoortje
- Gezonde schoollunch (30 min)
- Sport, spel en cultuuractiviteiten (60 min)

Ouderbetrokkenheid

Concept GBT

Resultaten:

- Water drinken +
- Groente en fruit consumptie +
- Bewegen +
- Gelijke kansen +
- Schooltevredenheid +
- Dagindeling leerkrachten +
- 25% van de ouders gefaciliteerd in werk +
- Leerprestaties +-
- Buikomvang -
- BMI -
- Pestgedrag –

Schoolontbijt/ lunch

- Armoede
- Maak gezond!
- Meeste gezondheidswinst te behalen
- Opstapje naar GBT

**Kamer wil 100 miljoen voor gratis
schoollunch in kwetsbare wijken**

**Gratis schoolontbijt op 500 basisscholen met veel
kwetsbare leerlingen**

Nieuwsbericht | 04-10-2022 | 16:17

gezonde jeugd
gezonde toekomst

Kansen

- Gelijke Kansen Alliantie

- De rijke schooldag: programma school en omgeving
 - Voorlopers, starters en doorgroeiërs -> lokale coalities

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

- Gezonde School aanpak

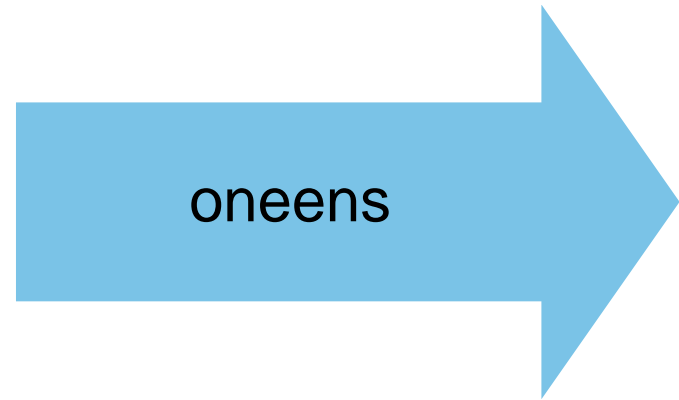

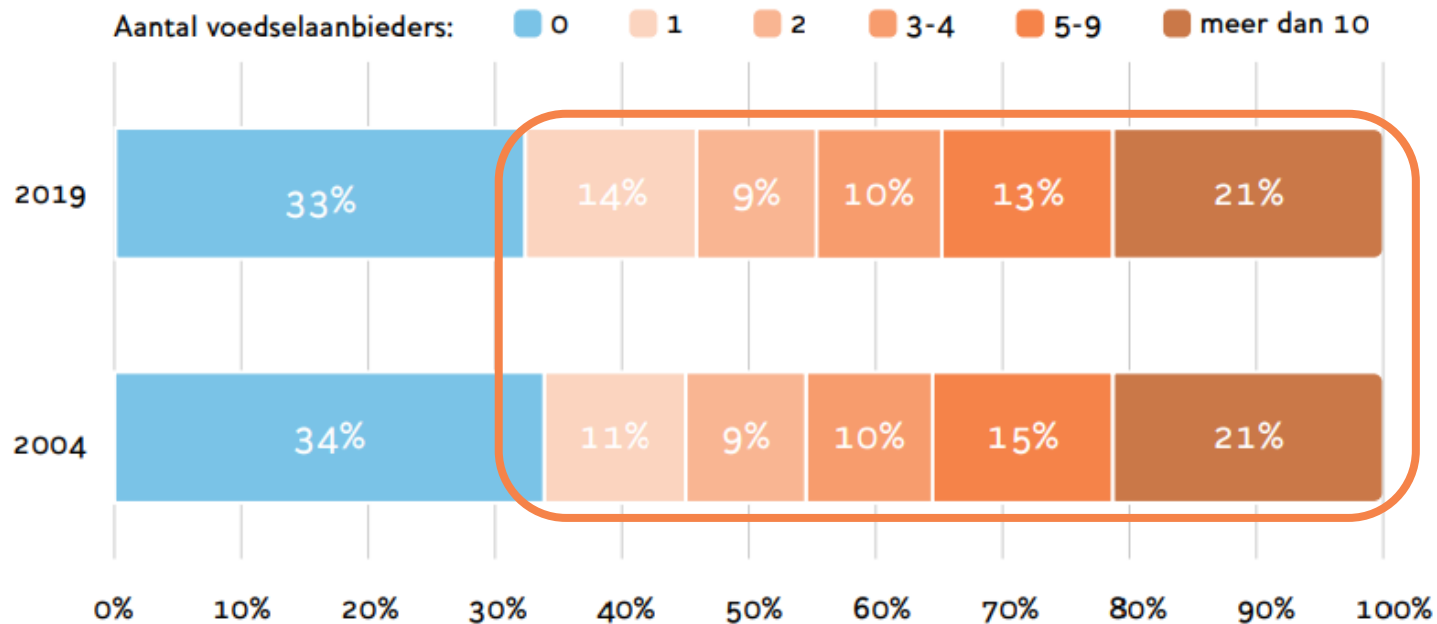
Concept GBT – inzet JOGG landelijk

- Inventarisatie stavaza landelijk
- Faciliteren lokale JOGG teams
- Duurzaam financieringsmodel
- Coalitie -> voorstel staatssecretaris
- Lobby richting (landelijke) politiek: maak schoollunches gezond

Stelling

2/3 van de vo- en mbo-scholen
hebben minimaal 1 voedselaanbieder
binnen 5 minuten loopafstand

Figuur 2: Het percentage scholen met aantal voedselaanbieders binnen 5 minuten loopafstand

Pilot Eetomgeving Scholen

Een pilot in 3 JOGG-gemeenten om de omgeving in en rondom scholen gezonder te maken

- Eetomgeving in beleid (lokaal preventieakkoord, gezondheids- detailhandelsbeleid)
- Instrumentarium (subsidies, verordeningen)
- Versterken samenwerking beleidsdomeinen

Gemeente:
Stimuleren gezonde eetomgeving

Voedselaanbieders:
Gezonder maken voedingsaanbod

School:
Samen een sterke Gezonde School creëren

- Actief betrekken voedselaanbieders
- Publiek Private Samenwerking
Volgens Richtlijn Eetomgevingen Voedingscentrum

- Breed gedragen gezonde school
- Gezonde Schoolkantine /
Gezonde School – thema Voeding

Rol van de gemeente

1. Beleid

2. Instrumentarium

GOOI

NL V

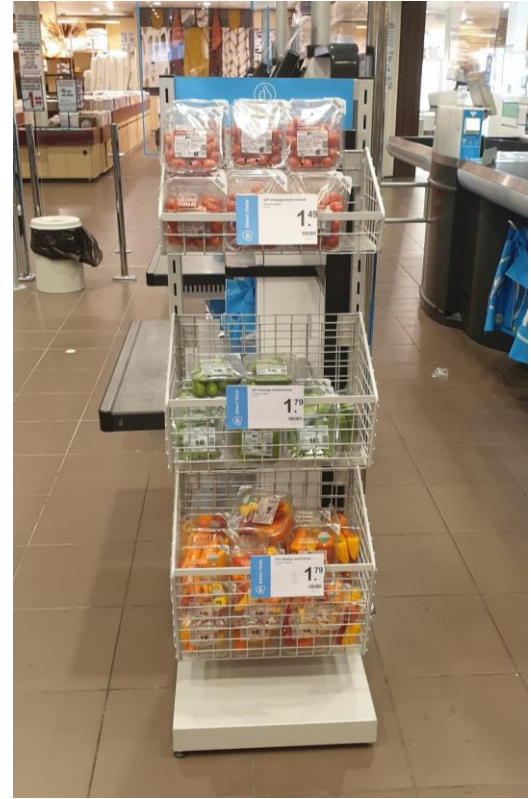
'Snackvrije zones' rond Hilversumse middelbare scholen

13 januari 2021, 16.48 uur · Door Sjoerd Stoop

HILVERSUM - Er komen 'snackvrije zones' rondom Hilversumse middelbare scholen met een gezonde kantine. Daarmee wordt het verboden om op schooldagen tot 250 meter van de school eten en drinken te verkopen. Dat heeft de gemeente Hilversum besloten.

Het Hilfertsheem College in Hilversum is een van de scholen met een gezonde kantine - Hilfertsheem College

Vervolg in Alkmaar

1 flesje:
Energie 0 kcal
Vet 0 g
Koolhydraten 0 g

1 blikje:
Energie 110 kcal
Vet 0 g
Koolhydraten 27,5 g

meerkeuze

*snack
smart*

JO GG Alkmaar

The advertisement features a central circular graphic divided into pink and teal halves. On the left is a blue can of ENERDASH FRESH CARBONATED FLAVORED WATER. On the right is a clear plastic bottle of water with condensation. A thumbs-up icon is positioned between the two. The text 'meerkeuze' is written in white and black, and 'snack smart' is in a white script font. Nutritional information is provided for both items. The JOGG Alkmaar logo is at the bottom.

In de school

GEZONDE
SCHOOL

eerlijk over eten
Voedingscentrum

- Gezonde School ▾
- Thema's ▾
- Ons aanbod ▾
- Over ons ▾
- Nieuws ▾

[Homepage](#) > [Over ons](#)

Over ons

GGD Fryslân heeft gezondheidsbevorderaars ([Gezonde School-adviseurs](#)) in dienst om Friese scholen te helpen bij de Gezonde School-aanpak. Dit doen ze in samenwerking met de jeugdverpleegkundigen, die al aan de scholen verbonden zijn.

Daarnaast heeft de GGD een Informatiecentrum, waar alle inwoners van Fryslân [gratis lesmateriaal](#) kunnen lenen.

Gezonde School-adviseurs

Contactformulier

Nagerecht

Smoothie met gezamenlijke oplossingen en uitwisseling

Dank voor jullie
aanwezigheid!

Meer weten?

Mariëlle Bleeker

*Programmaleider Nuchter over Gewicht
Regiocoördinator JOGG Fryslân*

M: 06-23537892

E: m.bleeker@ggdfryslan.nl

Petra Kühr

*Projectcoördinator Gezonde Omgeving
JOGG*

M: 06-82072536

E: petra.kuhr@jogg.nl